

ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

Η ΚΥΡΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΑΥΡΗ ΜΑΝΤΙΛΙΑ

ΗΝ είδα για μιὰ καὶ μόνο φορά σ' ἕνα λεωφορ-
ρειο. Φορούσε ἕνα μαῖοφο μεταξοτὸ φρόσμα
καὶ εἶχε σκεπασμένο τὸ κεφάλι της καὶ τὸ μ-
σὸ τῆς προσώπου μὲ μιὰ μαύρη μαντίλια. Κρα-
τοῦσε ἔτσι μὲ τὸ χεῖρ της τὴν ἄκρη τῆς μαν-
τιλίας της, ὥστε δὲν φαινόταν καθόλου τὸ στό-
μα της. Ἀλλὰ δὲν ἦταν ἀνάγκη νὰ ἴδῃ κανεὶς
ἄλλο τὸ πρόσωπο αὐτῆς τῆς γυναίκας, γιὰ νὰ
καταλάβῃ ὅτι ἦταν ὄραια.

Ἡ γοαμιὲς τοῦ σώματος της ξεχώριζαν
ἰσπεσοῦς, καίτοι ἀπὸ τὸ μαῖοφο ἐξαριστό της
φόρεμα, τὸ χεῖρ της ποὺ κρατοῦσε τὴν ἄκρη
τῆς μαντιλίας, ἦταν ἀβατάρινο καὶ λεπτὸ σὰν
ἦσαν μαῖοφο καὶ γυναικιστὴρ ὡς ἔβλεπον.

Ἄλλὰ τὸ πὸ μεγάλο θῆμα ἦσαν τὰ μάτια της. Τὶ μάτια. Θεὲ μοι!
Πῶς νὰ περιγράψω τὴν ὀμορφιὰ τους; Ἦσαν σκοτεινὰ καὶ λαμπρὰ
συχρόνως σὰν μαῖοφο διαμάντια, καὶ τὸ βλέμμα τους ἦταν δεῖλο καὶ
ἠδονικό μασὸ, ἕνα βλέμμα ὀρθὸ ἀπὸ μεγαλοῖα καὶ ἀπὸ ἠδωαίθεια.

Ὅταν ἡ ἄγνωστη καὶ μυστηριώδης αὐτῆς γυναίκα γύρισε καὶ μ' ἐκτί-
ταξε γιὰ μιὰ στιγμή, ἐφόρησα σὺγχροισ. Τὸ βλέμμα της ἦταν ἀνυ-
πόκορα ἠδονικό καὶ ὀδονηρὸ συγχρόνως καὶ γέμισε μὲ ἄρηστη γλῶσσα,
ἄλλα καὶ μὲ πέρα τὴν καρδιά μου.

— Πῶς νὰ εἶνε αὐτὴ ἡ γυναίκα; ἀναρωτήσασθε. Εἶνε Ὀδομα-
δα, Ἰσπανίδα ἢ Ἑλληνίδα;

Φαινόταν Ἑλλην, μεσημβρινὴ ἢ ἀνατολίτισσα. Πάντως δὲν ἔμοιαζε
μὲ Γαλλίδα. Τῆς ἔλειπε ἡ ἐλαφρὰ κομψότης τῆς Παριζιάνας, ἀλλ' εἶ-
χε μιὰ χάρι κάπως νοσηλῆ, ἀνατολίτικη. Καὶ τὸ ντύσιμό της, καὶ τὸ
ζάλιμμά τοῦ κεφαλοῦ της προδίδαν μιὰ γυναίκα
Ἑλλην καὶ πιστὴ στὸ ἔθνος τῆς κοσμοῦ.

Ὅλοκ μέσα στὸ λεωφορρεῖο τὴν κινεῖται
ἐπιμασμοῦ, μιὰ αὐτὴ δὲν κινεῖται κανένα καὶ ἔξω-
λοφθοῦσε πάντα νὰ κρατῆ τὴν ἄκρη τῆς μαῖοφος
τῆς μαντιλίας, μὲ τὸ κατὰλεγκο χεῖρ της.

— Μήπως, ἔλεγα μὲ τὸ νοῦ μου, ἡ γυναίκα
αὐτὴ εἶνε καμιά χορευτριά, καμιά τραγουδι-
στρια, ποὺ ἦρθε στὸ Παρίσι γιὰ νὰ κερδίσι πολλὰ
χρήματα μὲ τὴν τέχνη της;

Ἄξαρνα, σὲ κάποια στάσι, μιὰ γυναίκα μ' ἕνα
ὄμοιο παιδάκι στὰ χεῖρα ἦρθε καὶ ἐκάθησε δίπλα
στὴν κυρία με τὴν μαντίλια.

Τὸ παιδάκι αὐτὸ ἦταν ποῦν ὄραιο, ποῦν χαρι-
τωμένο, καὶ ὅλο μέσα στὸ λεωφορρεῖο τὸ κινεῖται
μὲ στοργὴ καὶ μὲ θαυμασμό.

Γιὰ μιὰ στιγμή τὸ μικροῦν ἀπλόσε τὰ χεράκια
του καὶ τράβηξε τὴν μαντίλια τῆς ὄραιας κυρίας.
Ἐκεῖνη φάνηκε σὰν νὰ θύσασε καὶ τράβηξε ἀπό-
τομα τὴν μαντίλια ἀπὸ τὰ χεράκια του.

— Ἐσπληρὴ καὶ ἄστοργη γυναίκα, σφέφθηκα.
Δὲν τὴν σφραγεῖ τὸ ἄδικο χαμόγελο ἑνὸς παιδιοῦ.
Αὐτὴ ἡ γυναίκα θὰ εἶχη κάνει πολλοὺς νὰ ἰπσοῦ-
σιον, χωρὶς ἄλλο. Θὰ τῆς ἄρεση, νὰ εἶχη θῆματα
γύρω της.

Σὲ λίγο τὸ παιδάκι τράβηξε καὶ πάλι τὴν μαν-
τίλια. Ἡ ὄραια κυρία σφραγεῖ τότε ἀπότομα ἀπὸ τὴν θεοὶ της καὶ πῆ-
γε καὶ στάθηκε στὸν ἔξωστὸ τοῦ λεωφορρεῖου.

— Ἡ κυρία αὐτὴ, ἂν ἀγαπᾷ τὰ παιδιὰ, εἶτε κάποιος ἀπὸ τοὺς
ἐπιβάτες τοῦ λεωφορρεῖου.

— Γυναίκα ποὺ δὲν ἀγαπᾷ τὰ παιδιὰ, δὲν μπορεῖ νὰ εἶνε καλὴ,
εἶπε καὶ ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ.

Τέλος, ἡ κυρία μὲ τὴν μαντίλια κατέθηκε σὲ μιὰ στάσι. Κατέβηκα
καὶ ἐγὼ πίσω της καὶ τὴν ἀκολούθησα.

Μιὰ ἀκατανόητη ἔβλεπε μὲ τραβοῦσε ἔξω ἀπὸ τὴν ἄγνωστη οὐτῆ
ποὺ φαινόταν τόσο παράξενη καὶ σπληρῆ, καὶ τῆς ὄπισας ἄμοσ τὰ μά-
τια ἔστασαν ὀδονῆ καὶ ἠδονῆ, σὰν ἕνα ἀπᾶνομο σπάνιο φίλτρο.

— Κυρία μου, τῆς φησίζω σὲ μιὰ στιγμή, καθὼς πῆγαμνα ἔξω ἀπὸ
τῆς, ποὺ ἰατροῦσατε νὰ σὰς πῶ διὰ λόγου;

Ἐκεῖνη, χωρὶς νὰ μ' ἀπαντήσῃ, ἐπετίμηκε τὸ θῆμά της, ἀλλ' ἐπε-
τίμηκα καὶ ἐγὼ τὸ διὰ μου.

— Κυρία μου, ἔξακολούθησα, μὴ μὲ πάρετε γιὰ κανένα ἐλλοφρονα-
λο δὸν-Ζουκίν. Δὲν σφραγεῖς νὰ ἐνολοῖ τις κυρίες στὸν δόμο. Ἄλλὰ
δὲν ἔξωσι τί ἔπαθα μὴλις εἶδα τὰ μάτια σας. Μ' ἐτράβηξαν ἀκατανόη-
τα. Μὴ μὲ περνοῦσατε.

Ἐκεῖνη ἔξακολούθησε πάντα νὰ πορροῦθ, χωρὶς νὰ γυρίσῃ νὰ μὲ
κινεῖται.

Μὰ ἐγὼ ἔξακολούθησα νὰ τῆς φησίζω:

— Ἦθελαν νὰ ἔξωσι, εἶνε τὰγα τόσο ὄραιο τὸ στόμα σας, ὅσο καὶ
τὸ μάτια σας; Ἦθελαν τόσο ποῦν νὰ ἴδῃ...

ῖξετε λίγο τὴν μαντίλια σας;
Ἡ ὄραια ἄγνωστη ἔφραψε τότε ἀκόμα περισσότερο τὸ κάτω μέρος
τοῦ προσώπου της μὲ τὴν μαντίλια της.
Καὶ δὲν ἔξωσι ποῦν μὸ φάνηκε ὅτι γέλασε συγχρόνως εἰσπᾶται
το ἀπὸ τὸ μαῖοφο μεταξοτὸ ἄρασια.

— Ἐλθε σπληρὴ! τῆς εἶπα. Σὰς ἄρεσι νὰ ἐλάξετε τοὺς ἄστο-
γὰ νὰ γέλατε ἄστορα μασὸν τους, ἔφραψε ὅτι ἕνα σας βλεμμα μῖοφο
φάνηκε γιὰ νὰ σπλαθῶσι μιὰ καρδιά. Ἐφραψε τὴν φοβερὴ ὄραια μῖοφο
ἄμοσφιας σας τὴν ἀκατανόητη γοητεία τὸν ματιῶν σας. Βλέπετε σπλη-
ρῆ σπληρῆ ὅτι ἐπιτήδες κερῖτε τὸ μῖοφο σας, γιὰ νὰ ἔξακολούθη-
σῃ. Ἐλθε φοβερὰ φιλᾶρεση καὶ σπληρῆ. Αὐτὸ τὸ ἀποθεῖσῃ ὄραια
τε μὲ τὸ ἀπότομο φρόσμά σας στὸ παιδάκι τοῦ λεωφορρεῖου.

Δὲν ἔξωσι μ' ἐγὼ πῶς τὰμῖορα νὰ μιλῶσι ἔτσι σὲ μιὰ γυναίκα, καὶ
ἡ ἰδία, ὅτι μὲ εἰρωνεῖσῃ, μ' ἔβανε νὰ παραφροῦθ.

— Ἐμὰ βέβαιος, τῆς εἶπα κατόπιν, γιὰ νὰ φανῶ κάπως εἰρωνε-
τερος, σὺ ἔχετε τ' ὄραιοτερο στόμα τοῦ κόσμου, ὅπως ἔχετε καὶ τὸ
ὄραιοτερο μάτια.

Τότε ἡ παράξενη γυναίκα, γέλασε δυνατὰ, σαφασιακὰ, σφραγεῖ σπλη-
τανικά. Ἐγὼ τὰράχθηκα πάλι καὶ εἶπα:

— Καλὰ τὸ ἔχω καταλάβει. Ἐλθε τόσο τεχνίτη καὶ καλὴ, γιὰ νὰ ποῦν
καροῦδῆσῃτε ἄστορα. Ἐλθε μὲ φοβερὴ μοικρία γυναίκα. Κι' ὅπως μ' ἐ-
λάξετε ἀκατανόητα. Σὰς ἀγαπᾷ, λαχταρῶ νὰ φιλήσω τὰ χεῖρα σου.

Τότε, ἡ κυρία μὲ τὸ μαῖοφο, σφραγεῖσῃ, γύρισε καὶ μ' ἐπέταξε.
καὶ τραβοῦσε τὴν μαντίλια ἀπὸ τὸ στόμα της, φώνησε:

— Φιλήστε, λοιπὸν, τὰ χεῖρα μου!

Ἄμοσφως ἰσπεσοῦσα μὲ φρόνη.

Τὸ κάτω μέρος τοῦ προσώπου τῆς ἄστο-
μένης αὐτῆς γυναίκας ἦταν παραμορφωτὸ.
Χεῖλη δὲν ἰσπληρῶν σφραγεῖν καθόλου, καὶ ἡ μη-
της μῆτη ἔλειπε!

— Ἐλθα πραγματικὰ τὸ ὄραιοτερο στόμα
τοῦ κόσμου, ποῦ εἶτε ἡ ταλαίφρα γυναίκα,
ἀλλ' ὁ μόνος ἀνθρώπος ποὺ ἀγάπησι σπληρῆ
μου, ἦταν ποῦν ἑλληρῶς, καὶ μιὰ μέρα, ἔπατε
ἀπὸ μιὰ φοβερὴ σπληρῆ, μὸ ἔφρασε διτῶνὰ πῶ
πρόσωπο. Μὴ ἐγὼ δὲν εἶχα ἀγάπησι παρὸν
μου αὐτὸν στὸν κόσμο. Κι' ὅμως δὲν ἦθλε νὰ
τὸ πιστήσῃ. Εἶμα Ἑλληνίδα, ἀπὸ τὴν Κου-
σταντινουπόλι, καὶ μὲνός τότε ἔδῳ στὸ Παρί-
σι, ὅπου ποζῶσι σὲ ζωγράφους μόνο γιὰ τὸ
μάτια μου καὶ γιὰ τὸ στόμα μου... Δὲν μ' ἔρε-
σε ποτὲ μου νὰ παῖξω μὲ τὴς καρδίας. Χωρὶς νὰ
τὸ θέλω ὅμως ἐνέτνενα τρελλὸν ἔρωτα σὲ ὄραια
μ' ἐκινεῖσῃ. Τὶ ἔφραγα γι' αὐτὸ; Τὶ φραῖο
ἂν καὶ τώρα ἀκόμα θημιῶσιον τὰ μάτια μου;
Ἐπορετε, λοιπὸν, νὰ μοῦ τὰ κινῆσι καὶ αὐτὸ
διτῶνὰ καὶ εἶνε ὄραια; Καταλαβετε ποῦ
να γιὰτὶ γυρῶ τὸ στόμα μου μὲ τὴν μαντίλια
καὶ γιὰτὶ φερόθηκα ἀπότομα στὸ στόμα μου;
τράβηξε τὸ φραῖο, ἂν ἔβλεπε τὸ στόμα μου.
Ἄν ἦμιον τόσο φιλᾶρεση καὶ σπληρῆ, ἔπατε
νομῖσατε, δὲν θὰ σὰς ἔδειχα ποτὲ τὸ στόμα
μου. Ἀλλὰ τὸ δεῖχον πάντα ἔτσι σ' ὄραια μου κάποιον ἐρωτικῶς ἔπατε
σφραγεῖσῃ, γιὰ νὰ μὲ συχαλοῦν καὶ νὰ ἡσπᾶσῃον...

Τὴν ἔκοιγα νὰ μιλῆ μὲ μάτια χαμηλοῦσῃνα.

Κι' ὄστορα, χωρὶς νὰ τοῖμῶσι νὰ τὴν κινεῖσῃ στὸ πρόσωπο, πῶ
τὸ ὄραιο της χεῖρ καὶ τὸ φίλησα, ἔφραγετῃς ταπεινὰ συγχωρῖσῃ.

Κι' ἔφραγα, ἔφραγα γυρῶσι- γυρῶσι, χωρὶς νὰ γυρῶσι μὲ κινεῖσῃ
ἔσο πίσω μου...

ΟΙ ΟΡΑΙΟΤΕΡΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ
MORTUAE SPES

Σὰν ποιητὲς μελᾶγχολοὶ ἐκεῖ βαθεῖα στὴ δύση
Τὰ καταφᾶσι φαίνονται τὴν ὄρ' αὐτῆ ἠλιμῆνα
μπροστὰ ἀτ' τὸ φῶς ποὺ χίνετα χλομῶτερο ὄραια
μῶσ' τὸ θητικό τὸ σούροιο, πῶρε ἀπλοθῆ στὴ φῆσι.

Κι' ἀπόψε κάποιον ἑλλάδα μου ὀρ' ἀμμενῆσι πέρα
(μαζοῦν ἀτ' τὸν κόσμο μ' ἀτ' τὸ φῶς, ποὺ τότε σφραγεῖσῃ)
σὰν τῶσε ἄλλῃσι μ' ἄπειρον πλανεῖται τὴ γαλήνη
καὶ σφραγεῖσῃ θλιβερὰ τὴν πεθαμῆνῃ-μῖορα.
ΜΑΡΤΟΣ Γ. ΓΙΑΝΝΑΤΟΣ

Ποζᾶρι μόνο γιὰ τὰ μάτια μου καὶ γιὰ τὸ
στόμα μου...